

Resebrev Nr 118

24 oktober – 1 november 1972

THESSALONIKI-ISTANBUL

Min första Indienresa 19 år gammal, först avverkande Europa med Interrail-kort. Från Thessaloniki i Grekland passerade jag så gränsen till Turkiet med tåg (där jag och två norska medresenärer kokade spaghetti i vår kupé). Ankom till fantastiska Istanbul som var den mest exotiska plats jag upplevt dittills i mitt liv. Tillbringade mycket tid på Asienfararnas eget café Pudding Shop, och badade i ett 300 år gammalt traditionellt badhus – hamam. Nöjd stannade jag här en vecka i porten till Asien innan resan fortsatte österut mot Iran, Afghanistan, Pakistan och Indien.

ISTANBUL

SALE
RESTAURANT
BAKING SHOP

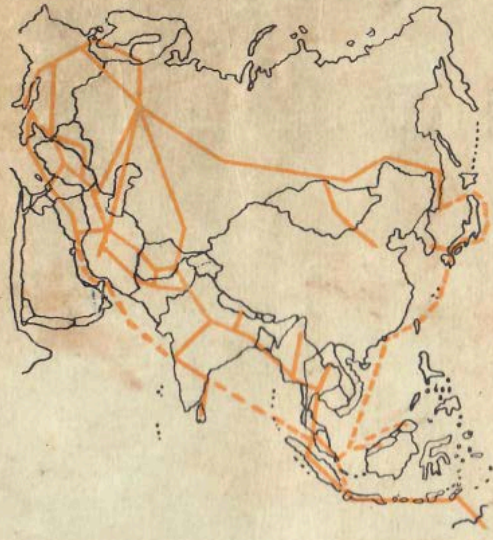
FORMER
FOLKLO
ETY
9

ASIA for the hitchhiker

ASIA for the Hitchhiker

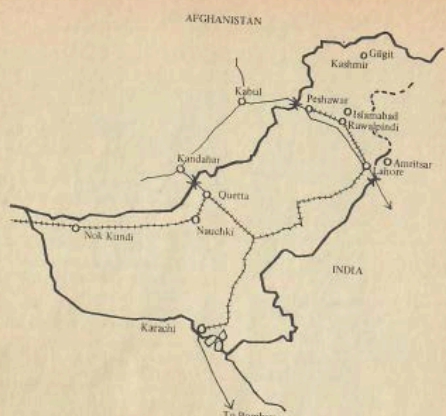
**Transportation, Prices, Concessions
Health and Food
Routes to India and Australia
Across Sumatra
From Istanbul to Delhi for US\$ 20
The Trans-Siberian Railway,
from Europe to Japan
Covering all of Asia**

multivers

multivers

tween Quetta and Zahedan is not heated.
ACCOMMODATION. Quetta: Hotel Farah, clean, restaurant, prices from 5 rupees.
Lahore: a. Y.M.C.A., the Mall, clean, restaurant, prices 4.00 rupees for single. b. The youth hostel, frequently full, but somewhat cheaper (2.50 rupees). Other places: Retiring rooms and waiting rooms in the railway stations.
TRANSPORTATION
A. Transportation to/from Pakistan.
1. To/from Afghanistan, cf. Afghanistan/Transportation to/from Pakistan.
2. To/from India, Lahore - Border to India. From Lahore there are departures from the bus station just in front of the railway station, every hour between 6 am and 4 pm. If you take the bus at 4.00 pm, you will arrive at the border just in time to get across before the border closes for the night. The trip to the border takes about 2 hours for the 70 km., and the trip costs 1.75 rupees. Likewise, there are buses every hour from the border to Lahore. The land border between India and

Pakistan near Kasur/Ferozepore east of Lahore and south of Amritsar is the only land border which is open between the two countries.
3. To/from Iran. Quetta - Zahedan. There are train departures from Quetta on Saturdays at 9.50 am, arriving in Zahedan on Sundays at 9.05 pm (7.35 pm Iranian time). There are departures from Zahedan on Tuesdays at 6.00 am (4.30 am Pakistani time), arriving in Quetta on Wednesdays at 6.45 pm. Cf. Iran/Transportation to/from Pakistan. When you buy your ticket in Quetta, you must show your passport and vaccination certificate with stamps against smallpox and cholera.
B. Transportation in Pakistan.
1. The Pakistani Railways. There are four classes on the Pakistani Railways: 1st class, 2nd class, Intermediate class, and 3rd class. 1st and 2nd class are rather luxurious (a toilet in each compartment, etc.), and you automatically have a reserved seat and sleeper. Some times there are air-conditioned 1st and 2nd class coaches, but they are more expensive. Intermediate class (Inter) has soft seats, but is less clean and

Border is opened but ~~perhaps~~ only on Thursdays

THE LAND FRONTIER BETWEEN INDIA AND PAKISTAN IS CURRENTLY CLOSED, FEBRUARY, 1972.
It is currently impossible to cross overland from Pakistan to India. The only existing border between Lahore (Pakistan) and Ferozepore (India) has been closed since the outbreak of war between India and Pakistan in late 1971.
When and if the border reopens you must check the new regulations for crossing the border while in Lahore or New Delhi.
For the time being the Ariana Afghan Airlines flight from Kabul via Lahore to Amritsar has been suspended. The Ariana Afghan Airlines flight from Kabul to Delhi is open, but right now for Afghan nationals only. The cheapest way to get to India now is to fly from Karachi to Bombay, which costs US\$ 39.80. There are 15 weekly connections with the following airline systems: Lufthansa, Air France, Swissair, Iran National Airlines, East African Airways, Air Ceylon, Gulf Aviation, and Saudi Arabian Airlines.
Another possibility which is more expensive is to go by boat from the Persian Gulf to Bombay, cf. Iran/Transportation to/from India. This costs US\$ 76 on deck class from Kuwait, US\$ 86 from Khorramshahr and Basrah, US\$ 63 from Bahrain, US\$ 56 from Doha, and US\$ 48 from Dubai. To fly from Tehran to New Delhi costs US\$ 176.10.
After the last war between India and Pakistan the border remained closed for three months after the end of the war. There is reason to believe that this time the border will reopen again some time in 1972. However, regulations in connection with the border crossing may change. Check this when you get to Lahore (from Europe) or to New Delhi (from the Far East or Australia).

9-13

There is a Weekly Train Between the Iranian Town of Zahedan and Quetta in Pakistan. The train is very old and primitive. The travelling time is about 36 hours for the 625 km.

24 oktober 1972

Orolig att missa tåget till Istanbul hade jag svårt att sova på Thessalonikis vandrarhem. Tittade på klockan och såg tiden 06.15, trodde att klockan kanske hade stannat och rusade därför upp. Men när jag såg att det var kolmörkt utomhus förstod jag att tiden stämde, så jag kunde vila 45 minuter till. Lite före sju gick jag i alla fall upp och gick in i **Petters** rum, och lyckades efter viss uppståndelse väcka rätt person.

Det var iskallt. Jag packade mina grejer och gick så till serveringen och fick frukost. Expeditionen var stängd, den skulle öppna först klockan 08:30. Vi frågade om inte han i serveringen kunde gå in och hämta våra vandrarhemskort men det gick inte, han påstod sig inte ha nyckel. Men jag kommer med stor sannolikhet inte alls att utnyttja vandrarhem under den fortsatta resan så det spelar ingen roll att jag blivit av med kortet.

Egen kupé på tåget

Klockan 8 lämnade vi hemmet och vandrade i extremt hög fart mot stationen. Kom dit klockan 08:25 och fann att vårt tåg sensationellt nog redan anlant, kommet från Atén. Utanför tåget träffade vi på en annan norrman, **Helge**, som hade varit på vandrarhemmet kvällen innan men sedan sovit i en park. Han gick in i en av vagnarna där de flesta väntande också gick in, medan Petter och jag tänkte att vi att om kanske kunde få en egen kupé i en av de övriga vagnarna. Vi blev dock snabbt upplysta av en järnvägstjänsteman att endast få vagnar skulle följa med hela vägen till Istanbul. Så det slutade med att vi gick till samma vagn som Helge satt sig i, och vi fann till vår stora förvåning att han residerade alldeles själv i en kupé.

Vi bredde ut oss i kupén med ryggsäckar och oss själva, för att därigenom försvåra för andra passagerare att komma in och sätta sig. Helge var inte alls så sällskaplig som Petter, och dessutom var han ett år yngre än mig. Satt och snackade om allt möjligt. Visade min fantastiska reseguidebok "*Asia for the Hitchhiker*" av **Mik Schultz** och den blev sedan föremål för flitig avskrift hela dagen av de båda norrmännen. De hyste vaga planer på att åka till Israel men nu blev de heltända på Indien, och Helge beslutade omgående att ändra på sina resplaner.

Kokade spaghetti i kupén

Själv läste jag i min bok om Världens Folk, kapitlet om eskimåerna samt det om folken i främre Asien. Det senare hyperintressant eftersom det är dit jag skall just nu. Denna boken är så allsidig att man verkligen får veta allt av betydelse.

Ute var det solsken och fint. Jag käkade medhavd ost emellanåt, sov lite grann och för övrigt snackade vi med varandra. Det var jättekul att för omväxlings skull ha resällskap. Så småningom bestämde sig båda killarna precis som jag fara till Beirut i Libanon efter Istanbul och de vill sedan precis som jag åka via Irak och Kuwait till Iran.

Vi gjorde nu det tokigaste jag varit med om på ett tåg. Vi kokade spaghetti i kupén. Helge hade med sig spaghetti och ketchup och Peter hade kokkärl. Vi kokte med vatten från tåget. Drog för gardinerna och lagade maten på golvet och det blev utmärkt. Åt en i taget då vi inte hade några fat. Jag bjöd på vin.

Vid 20-tiden får vi plötsligt veta att vår vagn ska kopplas bort, den ska inte gå till Istanbul. I all hast måste vi byta vagn och ta oss oss tre vagnar bort. Packade ihop alla våra prylar och skyndade bort. Våra drömmar om egen kupé syntes spräckta, ty överallt satt det folk. Vi fick plats i en kupé hos två japaner (som jag har förresten kommit att ha en massa gemensamma saker med såsom färd på samma tåg både här och vidare till Teheran, och dessutom boende på samma hotell i Istanbul och Teheran.

Då jag tog en promenad i vagnen fann jag någon timme senare till min glädje att en kupé som vi trodde var fullsatt emedan ljuset var släckt och gardinerna fördragna i själva verket

var tom. Varskodde de övriga och så hade vi åter en egen kupé.

Biljettköp vid turkiska gränsen

En grekisk passkontrollant kom, tog våra pass och lät oss fylla i utreseformulär. Först två timmar senare fick vi passen tillbaka, stämplade. Vi var nu en och en halv timme försenade.

Så kom en turkisk passkontrollant och tog ånyo våra pass och lät oss fylla i inreseformulär, och vid midnatt anlände vi till den turkiska gränsstationen. Då kom konduktören och sade till oss att vi måste hoppa av tåget och köpa biljett till Istanbul eftersom Interrail-kortet inte var giltigt i Turkiet. Han följde själv med. Stationsföreståndaren var en sävlig man och tämligen likgiltig gentemot oss. Han krävde oss på fullprisbetalning 60 turkiska lira för biljetten trots att vi alla hade studentleg. Först efter ingripande av konduktören lät han oss betala studentpris 30 lira. Eller rättare sagt jag betalade med lira, de andra motsvarande summa i andra valutor. Till hjälp för att veta att pengarna gällde hade stationsföreståndaren en tjock bok fylld med, sida efter sida, porträtt av all världens sedlar. Även de svenska, gamla som nya.

Utanför stationsbyggnaden i fönstret stod samtidigt sex-sju turkar och glodde våldsamt girigt på oss när vi plockade fram pengar och betalade. Vårt biljettköp var enda anledningen till tågstoppet, men i dessa länder struntar man blankt i tidtabellers hållande och dylikt trams så det gjorde inget. Vi riskerade inte att bli frånkörda.

Åter på tåget och efter en halvtimmes färd fick vi passen tillbaka. Sedan kunde vi lägga oss och sova. Helge erbjöd sig att ligga på golvet och därigenom fick Petter och jag varsitt helt säte. Lade mig i sovsäcken men värmen på detta tåget var verkligen effektiv så snabbt tvingades jag ur säcken och lade mig ovanpå.

25 oktober 1972

Vaknade vid 9-tiden då vi for genom Istanbuls förstäder, dominerade av kåkbeyggelse. Packade ihop våra grejer och förberedde oss för att stiga av. 09:30 var vi framme och redan innan tåget stannat rusade det ombord taxichaufförer som alla erbjöd oss att anlita deras bilar. Vi avböjde alla erbjudanden.

Jag hade hoppats att vi tre skulle ha sällskap i Istanbul men plötsligt verkade det helt kullkastat. Efter att ha varit inne på turistkontoret – som idiotiskt nog inte delade ut kartor stack Helge iväg på egen hand för att söka hotell, och Petter skulle ringa till en turkisk flicka han kände för att försöka få bo hos henne. Jag avvaktade och kollade hur det gick. Han ringde flera nummer men fick inte tag på tjejen. Då beslutade han att för åtminstone en natt bo på ett hotell han hade adressen till.

Vi lämnade stationen för att gå 10 minuter till hotell Gungör. Blev omedelbart helt fascinerad av att bilparken nästan uteslutande bestod av gamla amerikanska bilar typ Chevrolet, Cadillac och Plymouth. Orsaken var att det var taxibilar. Ännu mer fascinerande var dock den brokiga blandningen och oordningen på gatorna – fyllda med bilar, hästkärror och människor bärande på tunga skåp och dragande kärror.

Genom att fråga oss fram fann vi rätt på Hotel Gungör som var beläget alldeles nära de två kända moskeerna, Hagia Sofia och Sultan Ahmet. Hotellet ville ha 20 lira för singelrum 34 för dubbel eller åtta lira för en säng. Valde det sistnämnda för att det inte bli ruinerad.

Svenskmöte

Deponerade ytterligare tio lira för att det erhålla en nyckel till ett skåp att låsa in mina saker i, och efter att jag installerat mig själv och låst in ryggsäcken gick jag ut. Det hade börjat duggregna och jag tog därför med min regnrock.

Mittemot hotellet låg ett turistinformationskontor. Jag gick in där och frågade efter en karta. Visst, det hade de och jag fick utpekad var huvudpostkontoret låg liksom Libanons, Syriens och Iraks ambassader. När jag så skulle ta kartan krävdes jag på sju lira, men eftersom kartan var rätt dålig vägrade jag betala, fick alltså ingen karta men jag hade i alla fall fått ett hum om var mina eftersökta platser fanns.

Ned på stan och letade efter postkontoret som skulle ligga nära stationen. Letade och letade, hopplöst. Men istället gick jag in på en bank eftersom mina kontanta tillgångar var uttömda. Växlade 500 grekiska drachmas till urdålig kurs, fick bara 190 lira, egentligen borde jag fått 250.

När jag står där på banken och visar mitt pass kommer en glasögonprydd man i 25-30-årsåldern fram till mig och ursäktar sig på svenska att han tränger sig på, men han hade blivit så överlycklig att se en annan svensk. Han hade varit Istanbul i en månad utan att träffa svenskar mer än personalen på konsulatet. Han snackade massa om pengar som inte hade kommit, om att han skulle vidare till Izmir, och det verkade som om han var i stan på något slags firmauppdrag.

Han presenterade sig som **Lars Löfgren**, och han bjöd in mig till att besöka ett av Istanbuls många tehus. Rikligt förekommande och där många arbetslösa turkiska män fördriver sin tid. Lars påminde om en äldre studenttyp, ytterst korrekt, välvårdad och så vidare. Vi gick en promenad för att söka efter tehus men fick leta länge innan vi hittade något.

Han hade tillbringat en månad i Istanbul och sade sig ha sett allt som finns att se i staden. Därför var han nu angelägen att lära ut fakta om allt, men det var ju tämligen hopplöst för mig att följa med i svängarna utan karta eller förkunskaper om Istanbul. Han avslutade med att ge mig namnet på sitt hotell i den finare delen av stan. Om jag skulle behöva någon hjälp kunde jag bara söka upp honom.

Klockan 12 måste han lämna tehuset för att ta sig till svenska konsulatet, som han även rekommenderade mig att besöka om jag ville läsa svenska tidningar. Jag satt kvar på tehuset en kort stund innan jag på nytt sökte hitta huvudpostkontoret, och av en slump hittade jag nu genast dit. Till Poste Restante-disken och kollade. Under bokstaven E låg en hög på fem brev, jag kollade nummer 1, 2, 3 och 4 och så det sista, det var till mig!

Betalade två lira för att få ut brevet och kollade på avsändaren, det var från min vän **Pia Gideon**. Jag har emellertid så dåliga erfarenheter av att bli besviken om jag omedelbart öppnar brev och snabbbläser dem. Så istället begav jag mig till en närbelägen restaurang först och beställde lunch innan jag öppnade brevet. Och effekten var jättefin, blev lycklig över brevet. Underbart att få höra om allt som sig tilldrager hemma i Lund.

Vilse i utkanten av staden

Efteråt hade jag lust att ta en promenad i staden trots regnet. Gick över Galatabron som förbinder den gamla och den nya delen av europeiska sidan av staden. På den "moderna" sidan var det en våldsamt höjd att ta sig upp, och jag följde slingrande gator eller branta trappor upp. In bland smala gränder utan någon biltrafik. Bara gick och gick utan plan, och plötsligt kommer jag till slutet på asfaltbeläggning och jag villar bort mig bland grusvägarna. Hade nu hamnat i slummen, och blev uttittad av alla men vad gjorde det. Jag promenerade på smala grusgångar mellan husen utan att känna mig obehaglig till mods. Först när husen upphörde och ersattes av stora fält delvis fyllda med kors började jag bli lite orolig för att hitta hem. Gick och gick åt det håll jag trodde centrum skulle ligga, men överallt var det ödsligt. Höll på att bli förtvivlad i regnet. Till sist kom jag dock till en gata med busshållplatser, och efter en kort promenad kom jag till ändhållplatsen för en busslinje. En buss stod där, jag gick på och sade att ville fara till centrum. Och till min stora glädje skulle den just det.

26 oktober 1972

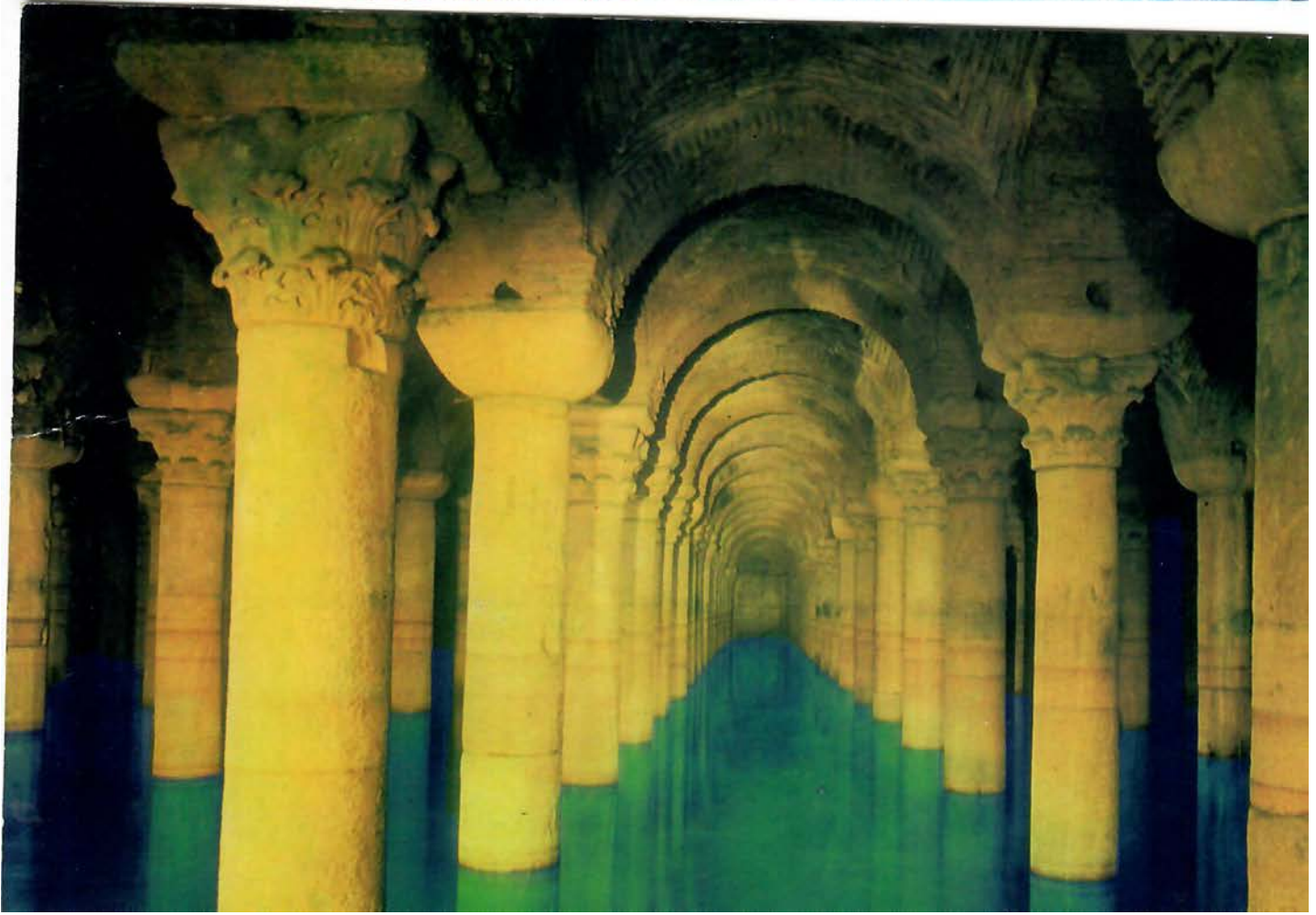
Upp 08.30. Regn och fruktansvärd blåst. Växlade 450 US-dollar till 210 Lira.

Buss till Taksimtorget och så besök till Libanons ambassad på Tadsjikziye 134, angående möjlighet förlänga mitt visum. Efter lång väntan besked att det må sig göras i Libanon.

Promenerade genom moderna delen av Istanbul och ner till hamnen, mycket plåtarbete och folkvimmel. Tog färja över till asiatiska delen av stan,

På eftermiddagen besök till Blå Moskén som imponerade storligen med sina heltäckande mattor och utsökta mosaikarbeten, fick naturligtvis ta av mig skorna.

Sedan till mitt stamfik, Pudding Shop. Träffade en engelsman och skrev brev till Pia Gideon. Åt chokladpudding. Till sängs 22.30.

ÜNİVERSİTE YA DA YÜKSEK OKUL/EDUCATIONAL INSTITUTION

Lund University

ADI SOYADI/FULL NAME *Görs Gunnar Ekström*

UYRUĞU/CITIZENSHIP *SWEDISH*

DOĞUM YERİ VE TARİHİ/PLACE AND DATE OF BIRTH

Lund 26-3-1953

PASAPORTUN VERİLDİĞİ YER, TARİH, NO./ISSUING PLACE, DATE AND NO. OF PASSPORT

Lund 16-2-1967 Mad 8167

TÜRKİYE'DE KALİŞ SÜRESİ/PERIOD OF STAY IN TURKEY

20.10.1972 30.1.1973

BU KARTIN SAHİBİ OLAN YABANCI ÖĞRENCİ, TÜRKİYE'DE ÜNİVERSİTE VE YÜKSEK OKUL ÖĞRENCİLERİNE SAĞLANAN BÜTÜN HAK VE İNDİRİMLERDEN YARARLANIR.

THE HOLDER OF THIS CARD IS A FULL-TIME STUDENT AND THEREFORE IS ENTITLED TO PROFIT FROM ALL PRIVILEGES AND REDUCTIONS GRANTED TO TURKISH STUDENTS IN TURKEY.

№ 08033

CLEAN
COMFORT
HOT WATER
NORMAL PRICE
CENTRAL HEATING

HOTEL GÜNGÖR

Sultanahmet - İstanbul
TURKEY

TAKE BUS NUMBER 96 FROM AIR PORT TO HOTEL DOOR.

BUS TICKET PRICE IS 2 TL: (15 CENT)

NEXT DOOR FROM THE PUDDING SHOP (LÂLE)

☎ 26 22 10

27 oktober 1972

Upp klockan 9 och gick direkt över till Pudding Shop, Asienfararnas eget träffställe i Istanbul. Yoghurt och choklad till frukost. Hade lite ont i halsen. Efter frukosten tog jag en buss i det klara men inte soliga vädret upp till Taksimtorget. Steg av precis vid Iraks konsulat och det var tur för det var dit jag skulle. Samtidigt med mig kom några araber.

Vi fick sätta oss i väntrummet men nästan med det samma kom en trevlig man fram till mig och påstod att jag måste ha ett brev från svenska konsulatet med mig för att söka visum. Jag förklarade att jag redan hade ett visum men att det gått ut. Hjälpte inte utan det fick bli en skön promenad genom staden som tursamt nog ledde mig rakt på svenska konsulatet.

Svenska konsulatet

Jag gick in och blev insläppt av en vaktmästare som ledde mig till lärummet och så hämtade han en svensk sekreterare. För henne förklarade jag mitt ärende och hon lovade att undersöka. Så gick hon in till en tjänsteman som ringde till Iraks ambassad. Under tiden fick jag sitta ner i lärummet. Där fanns en rad svenska dags och veckotidningar, jag valde min favorit Göteborgs Handels- och Sjöfartstidning (GHT) och läste om allt som tilldragit sig i världen och i Sverige den senaste tiden. Jag stannade kvar även sedan kvinnan kommit tillbaka och även vicekonsuln kommit för att snacka med mig. De meddelade att det inte behövs något rekommendationsbrev för irakiskt turistvisum. Emellertid grasserar just nu en koleraepidemi i landet och möjligen kan det bli svårt att komma in i till exempel Iran efter ett Irak-besök, även om man har klara vaccinationspapper. Vicekonsuln försökte ringa Irans konsulat men det var upptaget. Jag fick dock deras adress.

Satt kvar och läste till klockan 12:30. Just nu ska gå, vem kommer då om inte Lars Löfgren. Han verkade lite besviken över att jag inte sökt upp honom, men han tinade upp och efter en stund var han i full gång med sitt nonstop-pratande om Istanbuls sevärdheter, liksom han praktiserade förra gången. Han skulle fara till Izmir dagen efter. Stod och snackade med honom i cirka 20 minuter, och jag lyckades precis avvärja att han tänkte presentera mig för generalkonsuln som just råkat passerat förbi.

Sevärdheterna

Efter konsulatet gick jag på en restaurang åt soppa och vaniljpudding för 2,25 lira, och på ett fint konditori köpte jag sedan utsökta chokladbitar för 6,80 lira för 100 gram. Beslutade mig sedan för att se de viktigaste sevärdheterna idag. Vandrade därför över till gamla staden och upp mot *Topcapi* – det stora osmanska slottet. Kom dock först in i en stor park som visade sig vara slottsträdgården, men nu också Istanbuls zoologiska trädgård. Det fanns ingen ingång till slottet från parken men det gjorde inget för det fanns här en perfekt utsiktspunkt där man hade en god vy över hela Bosporen, ut över Marmarasjön, över Gyllene Hornet, nya staden samt Haydarpasa, den asiatiska delen av staden. Satte mig på en bänk i solskenet och skrev färdigt brevet till Pia som jag påbörjade igår – det slutade med åtta sidor, delvis rent dagboksinnehåll.

När jag satt där kom två turkar och började snacka. De talade tyska. Det var det vanliga skitsnacket, ville jag växla pengar, köpa hasch eller ha sex. Jag var inte intresserad och efter en stund tröttnade de och stack. Satt och skrev till 16:30. Lämnade så parken, kom runt palatset och fram till huvudentrén. Gick emellertid inte in, eftersom palatset skulle stänga klockan 17. Bättre att göra det besöket dagen efter.

Istället gick jag till de närliggande moskéerna, Hagia Sofia och Sultan Ahmet, bara för att finna att även dessa skulle stänga klockan 17. Återstod då Blå Moskéen som jag besökt redan kvällen innan. Nu var det fullt av turister och jag följde med en tysk grupp. Bara en liten del av moskéen var öppen för turister, resten var stängt för otrogna. Just när jag var där var det tid för eftermiddagsbönen och några människor, ledda av imamen, stod och utförde rituella övningar, riktade mot Mecca. Längst bak knäböjde många kvinnor. Jag var

dock lite förvånad att det var relativt få människor i moskén, men det förklarade guiden med att det denna dag var den 17:e dagen i månaden Ramadan, fastemånaden, och under den månaden så kan folk be i hemmet.

Gick sedan hem och tvättade lite skitiga kalsonger och strumpor i kallt vatten med Y3. Så in på Pudding Shop och käkade spaghetti och chokladpudding. Så åter hem och skrev tre vykort hem och lade dem tillsammans med några färdigskrivna dagbokssidor i ett brev, köpte frimärken och skickade brevet. Skrev även kort till mina lundavänner **Beppe** och **Ingrid**. Köpte så ytterligare sju vykort. Vid 22-tiden gick jag åter in på Pudding Shop och drack choklad och åt vaniljpudding. En av dessa underbart kära katter här i Istanbul kom och hoppade upp i mitt knä och låg där hela tiden. Sedan hem och skrev dessa anteckningar innan jag lade mig klockan 23:45. Nu väldigt snuvig.

28 oktober 1972

Upp 09:45. In på Pudding Shop. På grund av ignorans från kyparens sida tog det en himla tid innan jag fick yoghurt och choklad. På caféet fanns ett stort plakat som gjorde reklam för ett 300 år gammalt turkiskt bad (*hamam*) alldeles i närheten. Jag beslutade mig att sticka dit och flera andra cafébesökare gjorde det samtidigt.

Besök på hamam

Mottogs hjärtligt av ett par engelsktalande killar som visade prislister. 7 lira för self service, 12 för assisterad badning, 7 för massage, 22 för alltihop. Dessutom tillägg för tvål samt 10 procent skatt. Jag tyckte det räckte med self service. Blev anvisad ett eget rum med en säng och dessutom en badhandduk att knyta om livet samt badtofflor. Efter att ha klätt av mig och satt på mig handduken blev jag ledsagad in i stora badsalongen. Som ett palats, jättehögt i taket, stora pelare och allting i marmor. Och så helt tyst förutom vattnets plask. En ljummen skön luft mötte en och jag blev förd in i varmrummet – motsvarigheten till vår bastu och satte mig på uppvärmd marmor. Satt där i sällskap med ung bildad turk och en fransman. Porerne öppnades och långsamt började man svettas. När jag suttit där ett tag gick jag ut i stora salongen, som inte innehöll någon bassäng utan istället stod utmed sidorna utplacerade brunnar ur vilka man öste vatten över sig med hjälp av öskar. Många blev tvättade av badmästarna men jag gjorde själv jobbet. Njöt till fullo av att sitta där, tvättade mig länge och omsorgsfullt och satt där i vad som kändes som en evighet. I mitten av salongen fanns en upphöjning på vilken massage ägde rum. Slutligen, efter att ha blivit renare än jag varit någonsin tidigare, gick jag ut ur salongen och fick byta min blöta handduk mot torra som jag lindades in i. Så till mitt rum där jag lade mig en stund, och beställde in ett glas te. Slutligen klädde jag på mig, betalade 11 lira och gick därifrån klockan 13:30. Kände mig som en ny människa

Efter badet gick jag 50 meter uppför gatan och kom till ännu en sevärdhet. En underjordisk vattencistern, 140 m lång, 70 m bred och djup på 1 meter. Den var förr en dricksvattenreserv för Istanbul i fall av avspärning, numera är det bara en turistattraktion. Helt fantastiskt och kostade bara en lira.

Härefter gick jag till Hagia Sofiamoskén igen för att se på den. Det var inträde 2 lira för gudstjänstlokalen och 1,50 för galleriet. Blev rätt besviken, denna moské var inte alls så fin som Blå Moskén, beroende på att den här var en omgjord f d kristen kyrka. Efter Hagia Sofia fortsatte jag till slottet och idag gick jag in. Kostade 3,50 lira för att besöka hela palatsområdet, men 3 lira extra för att besöka harems-delen. Palatset innehöll många byggnader inrymmande en mängd olika muséer för sultanens tronsal; för sultanens kläder, porslinsamlingar, reliksamlingar inklusive hår från Muhammed, vapensamlingarna, smyckesamlingar, vävnadssamlingar med mera, med mera. Så oerhört intressant.

Det väldiga osmanska riket, styrt av sultaner, existerade för övrigt från 1299 till 1922, då den moderna turkiska republiken skapades. Den siste sultanen var **Mehmet VI**.

Sultanens harem

I haretet måste man tyvärr gå i guidad grupp, med guiden före och två personer efter med uppgift att de kolla att ingen stannade kvar någonstans. Inget skoj att fösas omkring. Annars var haretet helt fantastiskt att uppleva. Det hade 400 rum men vi besökte väl cirka 15.

16:30 lämnade jag Topcapi 16:30 och gick ner på stan. In på postkontoret och köpte nio frimärken. Passade också på att fråga om brev till mig på Poste Restante, men det fanns inga nya sådana. Fortsatte promenera in i stora basaren, ett helt distrikt under tak där allt mellan himmel och jord säljs. Vandrade gata upp och gata ner, proppat med folk överallt. Det är här man ska pruta, inga fasta priser finns utsatta. Jag kollade särskilt efter afghanpälsar och böcker.

Så småningom nådde jag fram till universitetet och stadens moderna kvarter. Började leta efter en restaurang på hemvägen. Gick förbi ett par fullpackade restauranger – efter solnedgången får ju folk äta fritt – men hittade en liten obetydlig restaurang i källarplan med lediga platser. Jag fick lite lammkött, pyttelite ris och lite grönsaker plus en vattenflaska. Restaurangen skulle just stänga, och de började städa så jag fick snabba på med ätandet. Men hade jag fått veta det lurendrejarpris som de tvingade mig att betala så skulle jag gärna suttit där länge, länge. De krävde 12 lira motsvarande 4 kronor. Efter maten till Pudding Shop och åt chokladpudding för 2,50 lira. Sedan in på hotellet och samtidigt som jag lyssnade till den fina popmusiken på min kassetbandspelare skrev jag vykort till **Olle Görman**, **Elsa i Paris**, **Anders Branell** och **Marie Hedin**. Därefter övergick jag till att skriva dagbok för flera dagar. Klockan blev 23:40.

29 oktober 1972

Upp klockan 10. Soligt. Käkade yoghurt och drack choklad på stamstället Pudding Shop. Alldeles när jag så kommer ut därifrån möter jag vem om inte Helge från Thessaloniki-Istanbul-tåget. Vi finner nu att våra vägar tydligen är tänkta bli desamma. Han ska ta tåget till Teheran på onsdag och det har jag också tänkt göra nu när jag övergett planerna att resa till Irak. Jag berättade om mitt misslyckade försök att skaffa turkiskt studentleg och därmed få 50 procent rabatt på tågresan, men då berättar Helge att han lyckats med det, genom att visa upp samma internationella kort där det står att vi är *scholars* (forskare) och inte studenter. Han hade gått till ett litet studentkontor alldeles nära mitt och hans hotell, så dagen efter tänkte jag också gå dit.

Helge bodde 50 meter bort på ett ännu billigare hotell än Güngör, han betalade 7 lira för första natten och 5 lira följande nätter, för en plats i sovsal med tvåvåningssängar (jag bodde i ett rum med åtta enkelsängar). Helge levde ytterst sparsamt. Gör av med 10-15 lira per dag (4-5 kronor) och köper därför all mat för att tillaga själv och livnar sig mestadels på bröd, te och spaghetti.

Han köpte nu bröd och två ägg och så stack vi upp på hans hotell där han bjöd på te. En massa trevliga människor bodde på hans hotell, bland annat en amerikan som blev helt över sig när han fick låna min resebok. Han planerade att samma dag resa till Libanon med buss ty tågen är stoppade på grund av koleraepidemi också i Syrien. Från Libanon skulle han sedan ta sig till Israel via Cypern – den vanlig rutten när folk vill resa från arabvärlden till Israel. Sedan avsåg han att flyga från Israel till Iran – på den tiden styrt av shahen. Vi flyttade ut på hotellets balkong som badade i sol. Blev här vittne till en trafikolycka på gatan utanför. En liten flicka sprang ut framför en långsamt körande bil och blev påkörd och i okänd grad skadad.

Helge och jag beslöt att sticka till den europeiska järnvägsstationen och höra om Teheran-tåget, men väl där fick vi ytterst bristfälliga informationer. Personalen visste ingenting. Så vi eller egentligen jag mest beslutade att ta oss över Bosporen och uppsöka den asiatiska järnvägsstationen Haydarpasa. Vi tog oss ner till hamnen, köpte nyfångad fisk och bröd för 3 lira, varefter vi gick över Galatabron till färjestationen. Köpte färjebiljett för 1,50 lira, och efter en kort väntan kom färjan. Vi satte oss på övre däck under den korta överfarten och samtalande med varandra på svenska och norska vilket gjorde medpassagerarna konfunderade. Väl på asiatiska sidan gick båten direkt till stationen, en väldig byggnad inte alls speciellt turkisk utan det kunde lika gärna ha varit en äldre svensk stationsbyggnad. Klarade oss förbi alla erbjudande taxichaufförer och skoputsarpojkar genom att på våra respektive språk deklarerade att vi var antingen jugoslaver eller mongoler, utan kännedom om vare sig engelska eller tyska. Då gav de upp.

Asiatisk promenad

In på järnvägsstationen. Där fanns en speciell desk för de internationella tågen till Teheran, Bagdad och Beirut med upplysningar på engelska. Vi fick veta att endast ett tåg skulle avgå till Teheran denna vecka, och inte tre stycken avgångar som det angavs i min reseboks tidtabell. En andraklassbiljett skulle kosta 116 lira och en förstaklassbiljett 240. Studentrabatt 50 procent.

Från stationen gick vi en promenad på den asiatiska sidan norrut upp mot Usküdar Passerade en fotbollsplan där det pågick en match med stor publik. Vi stannade till och blev som vanligt uttittade såsom varande främlingar. Riktigt bra fotbollsspel och vi engagerade oss i matchen i motsats till flertalet som bara stod där och inte tycktes bli glada ens när det gjordes mål. Till sist gick vi vidare och i en affär köpte vi öl a 2,50 lira styck. Tog färja från Usküdar tillbaka till Europa och gick på restaurang där jag köpte kyckling och ris plus chokladpudding, Helge åt bara ris. Min måltid kostade 5,50 lira. Därefter gick vi hemåt, Helge till sitt hotell och jag till mitt. Helge hade inspirerat mig till att försöka sälja mitt ännu giltiga Interrail-kort, så jag satte upp en lapp på Pudding Shops anslagstavla med ett säljerbjudande på 20 US-dollar. Fick betala caféet 2,50 lira för att få sätta upp anslaget. Satte mig sedan och käkade en chokladpudding till, samtidigt som jag gav upplysningar till två amerikaner som satt vid mitt bord om alla möjligheter att komma till Indien.

När jag suttit en stund på Pudding Shop stack jag hem och sedan satt jag hela kvällen och skrev först vykort till **Mona Laurell**, **Lena Wilks** och **Totte Lidén**, och sedan dagbok för flera olika dagar, ända fram till midnatt.

Förresten var jag en förbaskad knöl innan på dagen. Filmen tog slut på kameran och då vred jag på veven för att öppna. Men jag hade vridit åt fel håll och dragit filmen ut ur hylsan. 72 bilder troligen åt skogen. Jag räknade med att allt var fördärvat men lade i alla fall tillbaka filmen i en burk medan jag hade en filt över mig. Tänkte försöka framkalla filmen i Teheran.

30 oktober 1972

Upp tio. Yoghurten var slut på Pudding Shop så jag åt en vaniljpudding istället. Soligt och jättevarmt ute idag. När jag var framme vid anslagstavlan för att kolla om någon skrivit något på min lapp ser jag just en kille framför mig som visar för en vän mitt erbjudande och uttrycker stor belåtenhet. Vännen var dock något osäker och sade till mig att han skulle fundera över dagen (men han hörde aldrig av sig).

Själv hade jag bestämt mig för att idag köpa biljetter till Teheran-tåget, men först måste jag skaffa det turkiska student-leget, vilket jag gjorde på samma ställe som Helge fixat sitt. Dessutom behövde jag växla pengar för att kunna betala tågbiljetten. Denna dag var dock helgdag till minne av att **Kemal Atatürk** utropade den turkiska republiken 1923. Och då var

alla banker stängda, men på järnvägsstationen gick det att växla, så där löste jag ut en 10-dollars resecheck och fick 135 lira

Skulle sedan ta mig till asiatiska stationen men kom lyckligtvis ihåg i tid att jag missat att få ett kvitto på växlingen, så jag fick återvända och skaffa det., På Haydarpasa-stationen mindes jag nämligen nu ett anslag att man för att få köpa biljetter måste uppvisa inte bara pass och studentleg utan även kvitto på att man växlat pengar lagligt.

På eftermiddagen stack Helge och jag gemensamt till Haydarpasa och skaffade våra biljetter till veckans Teheran-tåg.

30 oktober 1972

Pizza och surmjölk. Åt middag på restaurang, kyckling, persika och Tuborg öl. Promenerade på stan och vilade i solen. Buss hem. Träffade norske vännen Helge och följde med honom till basaren där han sålde sin jacka. Kul, kul med allt prutande. Så småningom till Pudding Shop, åt bönor och chokladpudding med två Tuborg öl. Snack med italienare på hotellet. Sov i sovsäcken.

31 oktober 1972

Upp 09.45, vaniljpudding till frukost. Promenad till universitetet och besökte en moské. Läste ut *Världens Folk del 1: Asien och Europa*, antologi sammanställd av **Johannes Nicolaisen**. Gick i basaren med Helge. Hem och duschade (kostnad 3 Lira), och packade inför morgondagens tågresa mot Teheran.

Läste i tidningen att gisslan släppts i det förfärliga dramat på Olympiska spelen i München. Nord- och Sydjemen planerar för samgående. **Trudeau** omvald i Canada. Fortsatta strejker i Chile.

1 november 1972

Upp klockan 9 och packade klart. Frukost med Helge på Pudding Shop: Stekt ägg, yoghurt och te. Köpte ägg, bröd, marmelad, paprikafyllt kött, körsbär på burk, tonfisk, kex, mandariner och två flaskor vin för att ha med på den tre dagar långa tågresan. Färja över till Haydarpasa järnvägsstation på den asiatiska sidan klockan 14.30. Delade kupé med en amerikan, en afghan och tre pakistanare. Helt fullsatt tåg avgick klockan 17.45. Svårt att sova men låg i fall ner mellan 22 och 06.30.

2 november 1972

Trött, trött. Åt ägg, bröd, marmelad och kex åt frukost. Ägnade dagen åt att skriva dagbok och umgås med supertrevliga medpassagerarna, särskilt pakistanarna, varav en kände väl till Sverige. Färdades över den anatoliska högslätten.

FORTSÄTTNING PÅ RESAN, till Teheran-Meshad-Herat se RESEBREV 20,

http://larseklund.in/resebrev/20_istanbul-teheran1972.pdf

27 oktober 1972, klockan 19:30

Istanbul

Mitt dagboksskrivande säckar ihop. Jag har aldrig tid att skriva för just nu händer det saker jämt och så många nya intryck kommer att man knappt hinner registrera rum.

Träffade på vandrarhemmet i Thessaloniki en massa trevliga människor, bland annat en engelsman helt begestrad över min bok "*Asia for the Hitchhiker*" (vilket för övrigt alla jag visar boken för blir). Dessutom en norrman, **Petter**, som skulle åka med samma tåg som jag till Istanbul dagen efter så vi beslöt att ha sällskap, samt en jättetrevlig grekisk soldat som bekräftade att den politiska situationen i militärjuntans Grekland är så fruktansvärd som det sägs i Sverige.

Nästa dag gick jag upp klockan 7, väckte Petter och så gick vi till tåget. Eftersom receptionen inte öppnat blev jag av med mitt vandrarhems-kort. Träffade så på väg till stationen ännu en norsk kille med samma plan att fara med tåget. **Helge** som han hette hade sovit utomhus i Thessaloniki.

Vi tre ockuperade en egen kupé på tåget och vi hade den för oss själva hela resan – 25 timmar varav två timmar utgjorde försening. Vi gjorde en helt galen grej, drog för alla gardiner och lagade mat – spaghetti – i kupén på ett Primuskök. Jag bjöd på vin som jag köpt i Thessaloniki.

Vi sov gott i våra sovsäckar men klockan 24 vid grekisk-turkiska gränsen måste vi stiga av tåget och köpa kontanta biljetter för resterande färd till Istanbul (eftersom Interrailkortet inte var giltigt i Turkiet). Hade växlat till mig till mig 50 turkiska lira i Aten, och det räckte till tågbiljetten. Vi betalade till en saktfärdig stationsföreståndare alltmedan turkar i tågfenstren med glupska blickar följde våra pengars väg ur våra plånböcker.

Framme i Istanbul

Toppen att vara framme i Istanbul, men här splittrades vi dock. Helge stack för sig, medan Peter och jag gick till ett hotell beläget alldeles intill Pudding Shop, Asienfararnas eget café som Peter kände till. Fick sovplatser i ett åttabäddsrum för drygt 2 kronor natten.

De två första dagarna regnade bort men det gjorde inget. Jag besökte posten och fick ett brev dock inte från er, och på banken träffade jag en svensk kille – snarare yngre man – som så blir så glad över att träffa en landsman han bjöd mig på te i ett av dem i riklig mängd förekommande tehusen. Träffade honom idag igen på svenska konsulatet där jag var och läste tidningar.

Även många turkar är jättevänliga mot en. Om man bara är försiktig och tänker på att en del faktiskt mest är ute efter ens pengar går det fint med samvaron. Jag har också besökt både Libanons som Iraks konsulat, längre jag haft visum till men som gått ut. Fick veta att det grasserar en koleraepidemi Irak för närvarande vilket möjligen gör att Iran stänger sin gräns precis som Turkiet redan gjort. Jag avvaktar därför om jag ska skaffa nya visa dit eller om jag reser direkt till Iran.

I så fall beklagar jag om ni har skrivit till mig i Beirut. Men Teheran går bra och därefter Lahore i Pakistan.

Istanbul är helt fantastiskt, mer fantastiskt och exotiskt men jag trodde det kunde vara. Det vill säga den gamla delen av staden. Här finns så klart också moderna stadsdelar som inkluderar Hilton Hotel, flygbolag och ambassader.

Första två dagarna regnade bort men det gjorde inget. Jag gick i ösregn runt i stan bland slumhus och kåkbebyggelse längs smala krokiga grusgator och gångar. Gick och gick och plötsligt var jag helt vilse utanför stadens centrum. Till slut hittade jag dock ändhållplatsen på en busslinje och kom med den på 45 minuter åter till centrum till en kostnad av 40 öre. Gick på bio för 60 öre och såg en urusel turkisk film, intressant enbart såsom varande turkisk. På studentkontoret fick jag besviket veta att jag inte kan få något turkisk

studentrabatt-kort på grund av att det internationella kort jag har är utfärdat för en *scholar* (forskare), inte student. Därmed sprack mina planer att få 50 % rabatt på järnvägen i Turkiet.

För första gången besökte jag Asien igår, tog jag tog en båt över Bosporen och kollade en stund. Maten här är den i särklass billigaste i Europa. En fin måltid får jag för 2 kronor, och maten är utmärkt, för att inte tala om deras choklad och läckra puddingar. Fantastiskt, Man äter så man storknar.

En kuriositet – nästan alla taxibilar här är gamla amerikanska 50-talsbilar – Chevrolet, Chrysler, Plymouth etc. Trafiken är helt oordnad, bilar stannar hur som helst och konkurrerar om plats med hästkärror och människor med fastspända vagnar efter sig eller med tunga lådor på ryggen.

Vid Galatabron, där alla båtar ligger förtöjda står mängder av folk och metar i det smutsbruna vattnet, och de får massor med fisk.

Blå moskén har jag besökt och det var verkligen en fantastisk upplevelse med dess enastående mosaikinläggningar, med ljusen på kvällen och de heltäckande mattorna på det av bänkar tomma golvet. Lägg därtill en underbar atmosfär. Helt enastående.

Här är för övrigt vansinnigt många Indienfarare i stan. På Pudding Shop, som är samlingspunkten nummer ett träffar jag massor av likar. Där finns en anslagstavla med lappar som erbjuder lifter och bussresor till Indien. Det är en fantastisk upplevelse att vara här, ja jag inte tillräckligt uttrycka hur fint det är.

Hoppas ni har det bra hemmavid. Hälsa alla.

Lars Eklund

PS. Be Gösta eller någon annan att anmäla mig till Lunds universitet i vår, jag vill studera etnografi. Om treämneskombination krävs vill jag studera etnografi, statskunskap och arabiska.

